

Azért járom
ilyen lassún,
aki festő, pingálhasson.
(2. oldal)

Vígan ropják
a maszkosok
a télűző táncot.
(3. oldal)

Túrácipő-találkozó van
ma a Kismagurán – folytatta
a cipő, s már indult is.
(4-5. oldal)

A Bálint-napot
az én kis balkáni
gerlepárom is
megünnepli.
(20. oldal)

NAPSUGÁR

2.

GYERMEKIRODALMI LAP • LXIV. ÉVFOLYAM • 708. SZÁM

2020. FEBRUÁR

JÓZSEF ATTILA

Medvetánc

Részlet

Fürtös, láncos, táncos, nyalka,
aj, de szép a kerek talpa!
Hova vánszorogsz vele?
Fordulj a szép lány fele!
Brumma, brumma, brummadza.

Híres, drága bunda rajtam,
hús körömmel magam varrtam.
Nyusztból, nyestből, mókusból,
kutyából meg farkasból.
Brumma, brumma, brummadza.

Gyöngyöt őszig válogattam,
fogaimra úgy akadtam.
Kéne ott a derekam,
ahol kilenc gyerek van.
Brumma, brumma, brummadza.

Azért járom ilyen lassún,
aki festő, pingálhasson.
A feje a néninek
éppen jó lesz pemzlinek.
Brumma, brumma, brummadza.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Ébresztő

Felébredt a morcos medve,
olyan semmilyen a kedve,
zúgó fejfel topog, baktat,
s köszönget a madaraknak.

Megcseppent a fenyő gallya,
olvad már a bokrok alja,
cammog nyomában a tavasz,
ráérősen rügyet fakaszt.

Némaság van, alig hallszik,
hogy a medve már nem alszik,
csak a hólé egyre másra,
csendben cseppen ágról ágra.

BALAJTHY FERENC

Farsangi fánk

Itt van, ím, a farsangi fánk,
Süti apánk, süti anyánk.
De legjobb, mit a nagyü söt,
Attól még a Nap is kisüt!

S hol a szájak fülig érnek,
Csokit fánkra ott cserélnek.
Gyereksereg fánkot majszol,
Aki kér még, akkor majd szól!

Látszik is már az arcukon,
Hogy volt lekvár és porcukor.
Farsangolni fánkkal de jó –
Elfogy az, mint a téli hó!

Süt már a Nap is hétágra,
Jön a tavasz nemsokára,
Meghozza a farsangi fánk,
Ma sütötte anyánk s apánk!

Farsang, farsang,
háromnap farsang!
Itt is adnak, amit adnak,
itt is Isten háza van.
Elé van-e a gazda,
van-e jó farsangja?
Ha van jó farsangja,
igyék, egyék, mulassék,
nékünk szalonnát adjék!
Ha nincs a nagy házban,
van a kis kamrában.
Menjen ki a gazdasszony,
vágjon le egy nagy darabot,
húzza a nyársamra!

(Palócföldi
farsangi köszöntő)

TÓTH ÁGNES

Farsangi zenebona

Hideg rázza a vén Telet,
rongyos a kabátja,
rút, kitömött bábú csupán,
már a végét járja.

Máglyát raknak, elégetik
képmását a Télnek,
hej, de nagy a zenebona,
éig ér az ének.

Szép leányok kínálgatják
a farsangi fánkot,
vígán ropják a maszkosok
a télűző táncot.

Jaj, a csizmám cserben hagyott,
futhatok utána,
úgy látom, hogy táncolni ment
a farsangi bálba.

Menjen csak a bolond csizma,
nincs szükségem rája,
kikelet jó, melengető,
napfény a ruhája.

SZŐCS MARGIT

Túracipő- találkozó

A sportáruház cipőrészlegén egy egész falat foglaltak el a divatos fazonú túracipők. A mutatós lábbelik katonás rendben, különféle színben és árnyalatban sorakoztak egymás mellett reggel kilenctől este tízig. Ám miután bezárt az áruház, és az elárúsítók hazamentek, a szabályos sorok megbolydultak, a fűzők meglazultak, a cipőnyelvek megoldódtak, s folyt a tracscolás, a csevej, a trappolás reggelig. Képzelt túrákról, kalandokról folyt a szó. A felnőttcipők arról álmodoztak, hogy ha szerencsájük lesz, és beleváló gazdákra akadnak, talán még a Himalájára is eljutnak. S hogy jó formában maradjanak, edzéseket tartottak: le-föl mászkáltak a polcokon. A gyerekcipők megállás nélkül

ugráltak, versenyfutást rendeztek a polcok között, barátságot kötöttek egymással, s elhatározták, hogy bárki lábára is kerüljenek, egy hónap múlva, gazdájukkal vagy anélkül, találkoznak a Kismagurán*.

Boldizsárék másnap reggel tizenegy óra körül érkeztek az áruházba. Egyenesen a cipőrészleg felé tartottak.

– De kényelmes, könnyű túracipők, s milyen jó árban vannak – állapította meg Anya, és rögtön fel is próbált egy harmincnycast, majd Boldinak is levett a polcról egy harminchármaszt.

– Szorít egy kicsit – mondta Boldi, amint beledugta lábát a cipőbe. – A harmincnégyes lesz a jó.

És valóban úgy volt. Boldi lába tavaly óta egy egész számot nött. A kislány nagy kedvére való volt az új cipő, alig akarta lehúzni, hogy a pénztárhoz vigyék.

– Nézd, Anya, ez nem ázik át, rajta van a vízhatlan-jel. Esőben is kirándulhatok vele – örvendezett. – Emlékszel? Tavaly nyáron, amikor Nagymamáékkal gombásztunk, teljesen átázott a sportcipőm a vizes fűben.

Amikor hazaértek a vásárlásból, Boldizsár a házipapucs helyett a túracipőt húzta fel. Még éjszakára sem akarta lehúzni. Így ment ez három napig, aztán lassan megfeledkezett róla.

Nemsokára eljött a nyári vakáció. Boldi Nagymamáékhoz utazott. Egy reggel rajzolás közben motoszkálásra lett figyelmes, holott a szobában tudomása szerint nem volt senki rajta kívül. Amint körülnézett, meglepődve látta, hogy bőröndje teteje magától felcsapódik, és a ruhák rejtekéből, láss csodát, kiugrik a felcsomagolt túracipő, s aztán se szó, se beszéd, elindul a bejárati ajtó felé.

*Kismagura – domb Kolozsvár határában

– Hohó! Hová-hová? – pattant fel az asztal mellől Boldi.

– Dolgom van – közölte a világ legtermészetesebb hangján a túracipő.

– Hogy képzeled, hogy csak úgy elindulsz anélkül, hogy a lábamra húználak? – képedt el Boldizsár.

– Először is, amióta megvásároltatok, és három napon át gügye házicipőnek használtál, eszedbe se jutottam – méltatlankodott sértődötten a túracipő. – Azon kívül pedig túracipő-találkozó van ma a Kismagurán, ahová egy hónappal ezelőtt elígérkeztem – folytatta a cipő, s már indult is le a második emeletről.

Boldizsár látta, hogy ennek fele se tréfa, hanyatt-homlok rohant utána, s gyorsan beleugrott, hogy visszafordítsa. Csakhogy nem ment vele semmire. Hiába feszítette, irányította a lábát, a cipő nem engedelmeskedett, mitöbb olyan széleseben vitte Boldit át a városon, majd a Bükk erdőn keresztül, hogy aki látta, azt hitte, a csíkos fürdőköpenyben szaladó fiú egy maratoni futóverseny bajnoka lehet. A Kismagura lábánál sem hagyta alább az iramot, megállás nélkül rohant fel a hegyecske oldalán.

Boldi csak kapkodta a levegőt. Szívesen lerúgta volna lábáról a cipőt, hogy kifújja magát, de a száguldásban egy pillanatra sem lehetett a maga ura. Amikor végre a

Kismagura csúcsára ért, arca úgy vöröslött a verejtékpatakok alatt, mint egy kettévágott görögdinnye. Az igazi meglepetés azonban csak ezután következett: a hegy tetején legalább két tucat hozzá hasonló, a szaladástól kifulladt gyereket talált ugyancsak túracipőben. A gyerekek, amint kifújták magukat, és alaposabban szemügyre vették egymást, szólni nem akaró nevetésben törtek ki. Ugyanis ruházatuk annyira oda nem illő, mulatságos volt, mintha jelmezversenyre jöttek volna. Nem csoda, hiszen, senki sem gondolta, hogy túrázni megy, amikor Boldihoz hasonlóan beleugrott megszökni készülő cipőjébe. Hanna rózsaszín túllruhában, Áron mackós pizzamában, Lili lepkés hálóingben, Ninti balerina-mezben, Döme barna fürdőnadrágban, Ági piros konyhakötényben, Boti egy testére csavart törülközőben, Domi karate-edzőruhában, Bori nővére titokban felpróbált menyasszonyi fátylában fetrengett a nevetéstől a Kismagura tetején.

Ha csatlakozni szeretnétek ti is e vidám társasághoz, induljatok el gyorsan a Kismagurára. Aki nem tudja, hol van, kérdezze meg Boldizsártól, vagy vásároljon magának egy túracipőt.

A mese
megszületését
támogatta:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

LÁSZLÓ NOÉMI

Felvonulás

Fél zokni kék, fél zokni zöld,
alattuk szundikál a föld,

kockás nadrág, csíkos kabát,
a járda szégyelli magát,

virágos sál, pöttyös kalap,
hüledeznek a madarak,

hímes szütyő, ezüst szatyor,
ott jövök én is valahol.

BERTÓTI JOHANNA

Késés

Anyu, apu meg a vekker
nem ébresztett fel ma reggel.
Hol a zoknim? Hol a párja?
Miért van a mosdó zárva?
Nem érek rá feldühödni,
egy percem van öltözködni.
Kék vagy zöld vagy piros felső?
Most nem a külső az első!
De azért jó, hogyha minden
összhangban van rajtam színben.
Mire mennénk összhang nélkül?...
Anya szól: „Elkészél végül!”
Tudom, tudom, tudom, tudom!
A gomb nem megy át a lukon...
Amúgy is foltos a kabát!
„Dörzsöld kicsit az anyagát!” –
mondja anya, de már nyújtja
a másik kabátom: „Úgy, na!”
Mért áll utamban a fikusz?
Hátha megvár a sulibusz...
Hoppá, majdnem elindultam
rózsaszín házipapucsban.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Én és a ruhám

Bennem a lába, benne a lábam,
Én vagyok, akit idehordoz a vágym.

Bennem a könyöke, benne a sarkam,
Én vagyok az, akit mindig akartam.

Bennem a hasa és bennem a háta,
Én vagyok az, akit kínoz a nátha.

Bennem a tegnap, bennem a holnap.
Én vagyok, akit az időbe sodortak.

KISS LEHEL

Mégis

A királyfin lyukas cipő,
koldusgúnya.
A királyfit Nap perzseli,
szellő fújja.
Vackort eszik, szénán alszik,
könnyezi az ég is,
kóborkutyák megugatják
– királyfi ő mégis!

A zsványon szattyáncsizma,
bíbor palást.
A zsványnak kacsalábon
forgó lakást
építenek. Aranyból van
alatta a szék is,
csillogtatja koronáját
– de zsvány ő mégis.

CSEH KATALIN

Cipő-bál

Lábbelik a cipő-bálban
izgatottan várják, lázban,
hogy perdüljenek végre táncra,
és találjon ki-ki pártra...

A saru s bársony topánka
mosolyognak a világra,
mokaszin meg a hócipő,
bokacsizma s a tánccipő
talán egymásra találnak,
mire vége lesz a bálnak...

Fapapucs s lovaglócsizma,
köztük is izzik a szikra,
körömcipő s mászóbakancs,
gyere közelebb és hallgasd,
hogy már tervezik a lagzit,
de előtte sok-sok haknit*.

Vége van a cipő-bálnak,
de nem ám a cipő-vágnak.
Hazamennek a lábbelik,
álmaikat teregetik
csillagsugárra az égen,
s lepihennek rendre, szépen.

*hakni – vidéki előadás

Volt egyszer egy Mehemed

Nagytestvér bölcs intelmei kistestvérnek

Együnk egy kis Milka-csokit. Több táblát is találtam a hűtőben: az egyik eperkrémes, ez a másik mogyorós, nézzük csak, van itt banános is, ez pedig mazsolás. Neked csak nyalogatni szabad. Anyu nem örülne, ha tudná, hogy csokit eszünk, mert szerinte a csoki és az egyéb ilyen nyalánkságok egészségtelenek. Sose eszik édességet, de zsinórban szívja a cigarettát, mintha az nem lenne egészségtelen. De apu megértené, mert ő is rabja mindennek, ami édes. El szoktunk menni a cukrászdába. Ezek a mi titkos találkozóink. Ő szavarint eszik, én broszkucát: tudod, olyan sütit, amin zöld cukormáz van, valójában nem is béka alakú, de mégis így hívják.

Anyu szerint ez tiszta átverés, mert az alapanyagát sütemények maradványai-ból gyúrnák össze, aztán ráöntik azt a ronda zöld mázt. Egészségtelen – mondja fej-

csóválva, miközben rágyújt egy újabb cigarettára.

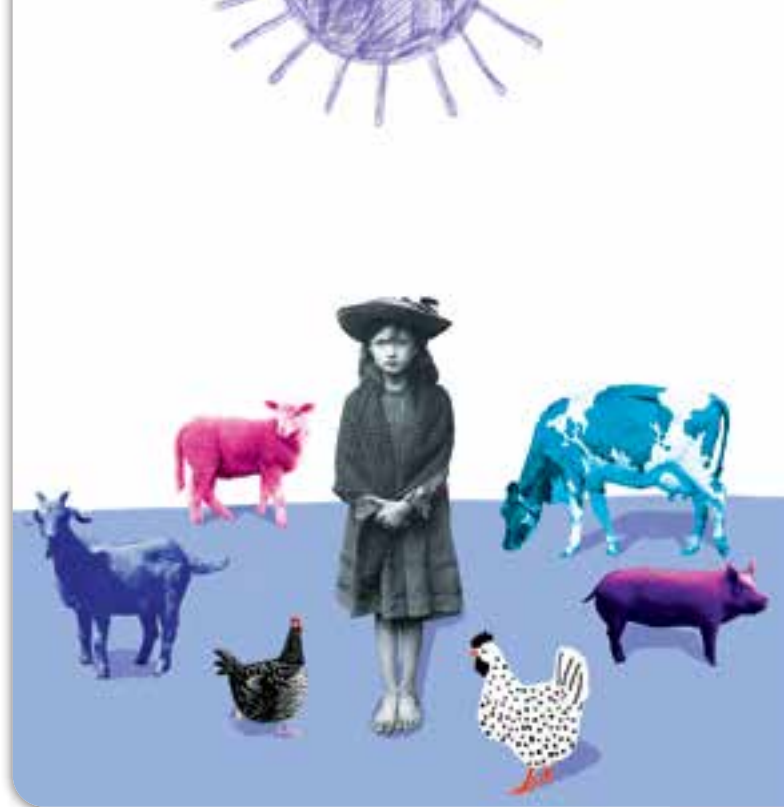
Tudjad, hogy a tehenek létező állatok. És nem lilák, csak a Milka csokin és a tévéreklámban. A valóságban lehetnek fehérek, feketék és tarkák. Ezt legelőször én is a versből tudtam meg. Mehemed sose látott tehenet. Egyszer mégis látott egy csomó tehenet: fehéret, feketét, tarkát. Csodálkozott Mehemed: ilyenek a tehenek? Meg ne fogd a tehen farkát! Nem tudta ezt Mehemed, honnan tudhatta volna szegény, ha sose látott tehenet? Fel is rúgták Mehemedet a tehenek.

Addig, amíg nem kerültem dédmamához hosszabb időkre vakációzni, én se láttam tehenet, csak a Milka csokin, a tévéreklámban és az óvodában. Az óvo néni sok-sok képet vetített, hogy tudhassuk, milyenek a tehenek, s ne járjunk úgy, mint Mehemed. Elmesélte, hogy amikor beszélnek, azt mondják: muuu-múúú, ha viszont szomorúak, azt mondják, hogy bú-bú-bú. Ezt jól megjegyeztem, és kaptam egy piros pontot, amikor az volt a feladat, hogy utánozzuk az állatok hangját: egyből kitaláltam, hogy csak a liba mondhatja, hogy gi-gá-gá, menjünk világgá, és ha azt hallod, hogy háp-háp, akkor jönnek a kacsák. Ha rőf-rőf, akkor Kucu néni dőcög fürödni, mert így hívják a kocát. Amelyiknek a rendes neve egyébként disznó vagy sertés – ezt is tanultuk –, de ha anyuka-disznó, akkor koca, sonka-lába van, és Kucunak hívják. Ilyen egyszerű. De ha muuu-múúú vagy bú-bú, akkor az csakis tehen vagy kicsi tehen, azaz boci lehet. Ilyen kisborjút is láttam. Nemcsak a képeken és a neten, hanem dédmamánál az istállóban is. Ha nagyobb leszel, te is megnézheted. De addig is tudd, hogy a tehen a valóságban nem lila, hanem fekete, fehér, barna vagy tarka. Mint Mehemedben.

Képzeld el, nagymama nemcsak látott igazi tehenet és kisborjút is, hanem őrizte, terelgette is őket. De nem örült ennek: most is szomorú, s még a könnyei is folydogálnak csendben, miközben meséli. Falun laktak, dédtatának sok földje volt, sok tehene, azoknak sok kisborjúja; disznó és kismalac is sok, és ajjaj, volt juh és kisbárány is sok. Nagymama kislánykorában nem szerette sem a sok földet, sem a sok tehenet, sem a sok disznót, sem a sok juhot; a libákról, kacsákról, tyúkokról nem is beszélve. A csirkéknek kevertet kellett adni vigyázva arra, hogy a tyúkok ne menjenek oda, s ne egyék fel előlük, mert volt ám akkor kot-kot-kot. A gigágázó libáknak burjánt, zöldet kellett tépni a kertből, a háp-háp, jönnek a kacsákoknak, amit nagy rucáknak hív, meg kellett vágni a salátát. Kellott volna ebédet főzni, s mindeközben nem ártott volna gyomlálni a hagymaágyásban. Amikor kislány-nagymama meglátta, hogy a több ágyásnyi hagymapalánta tele van burjással, kiszedegetett, kitepegetett némi zöldet a széléből, mert ez amúgy is kellett a majorságnak, utána meg úgy döntött, hogy inkább kikapálja a virágos kertet: kisebb is volt, tisztább is volt, szebb is volt, mint a temérdek hosszú sorban elnyúló hagymaágyás. A virágos kert rendezgetése miatt azonban az ebéd sem olyanra sikerült, mint amilyenre illett volna: a paszulylevesből véletlenül kimaradt a paszuly, a palacsinta pedig odaragadt, mert abból kifelejtődött a tojás.

De kislány-nagymama számára még ennél is borzasztóbb feladat volt, amikor a teheneket kellett őriznie. Tíz is volt belőlük. Olyan valódi: fekete, barna, tarka. S a valódi tehenek nem olyanok, mint a tévéreklámban mosolygó, szelíd Milka-tehén. A valódiakat terelgetni kell, s ha kiérnek a faluból a határba, elkezdenek jobbra, balra, mindenfele és szerteszéjjel futkározni. Nagymama mesélte, hogy nagyon kellett vigyázni arra, hogy ne menjenek más földjére. Akkor a földek kis parcellákra voltak osztva, s a valódi tehenek nagyon szerették a friss gabonát, zsenge kukoricát, zöldülő lucernát. Ha nem is legelésztek túl sokat,

letaposták a termést, a kárt pedig meg kellett fizetni. Kislány-nagymama a tehenek féken tartásához kitalált egy jó módszert. Észrevette, hogy a tehenek nem szívesen paréznek ott, ahová korábban éppen ganéltak. Zöld ágból seprűfélét csinált, s a trágyába mártva bekente a szomszéd földjén termő gabona szélét. Ez nagyon bevált, mert olyan épségben megmaradt a szomszéd gabonája, mintha egy láthatatlan kerítés védte volna. Ha már megszáradt, nem volt olyan hatásos, ezért gyakran ismételni kellett. Más gyerekek is legeltették, őrizték az állatokat, de ők kimentek a nagyrétre, ahol nagy volt a tér; ott szerre-szerre egy vigyázott, addig a többi játszott. Nagymának nem volt szabad oda menni, mert ott nemigen volt mit parézniuk a teheneknek, s nagymama apuja, a mi dédtatánk rögtön észrevette, ha a tehenek éhesen mentek haza. Kislány-nagymama mégis lemerészkedett időnként a nagy rétre, ha tudta, hogy szülei amúgy sem látnak oda, mert a falu másik határán dolgoznak.

Most anyuék sincsenek itthon, mert valahol máshol, valaminek a másik határán dolgoznak. Gyere, együk meg az összes Milka-csokit, nehogy szerteszéjjel futkossanak a lila tehenek.

DÖME ZSUZSA

Mátyás mindörökké Lantos a palotában

A miről most mesélek, régen történt, amikor még nem volt sarkából kifordulva teljesen a világ.

Egyszer Mátyás királyhoz bebocsátást kért egy ősz hajú, fehér szakállú lantos, ki olyan öreg volt már, hogy koránál fogva bebocsátásért esedezhetett volna akár a másvilágra is.

– Felséges uram, királyom – szolt a tisztelettől kétrét hajolva –, saját szememmel láttam jó apád vi-téségét. Színed elé azért járulok, hogy halld dicső apád hősi cselekedeteit.

Hej, megörült neki a király, keblére ölelte, úgy marasztalta.

– Tejben-vajban fürösztetlek, udvaromban élélhetsz életed végéig. Egyél, igyál, pihengess, s ha feljön a vacsoracsillag, vár-lak palotám lovagtermében.

Este Mátyás kellő ünnepélyességgel fogadta a lantost. Az öreg éneklés közben egyszeriben megifjodott, annyira tűzbe jött. Érces hangja betöltötte a termet, még a kertekben, díszudvarokban is felfigyeltek rá.

Össze is gyűlt a palota népe: egyenként szivárogtak be az ajtón, s a dalban előadott történet végére szem nem maradt szárazon.

Az érző arcokat, tágra nyílt, könnyező szemeket látva Mátyás király ügyeletes krónikáírója fel is jegyezte, hogy Magyaror-szágon a köznép éppúgy érti, használja a magyar nyelvet, mint az előkelő urak.

Hej, megfátyolosodott a szeme jó Mátyás kirá-lyunknak is!

– A lantosnak palotám legszebb szobáját adjátok! Élte végéig étel-lel-itallal jól tartsátok! – utasította tüstént alattvalóit.

Az öreg azonban szóra emelkedett:

– Köszönöm jószágodat, felséges uram. Életem, halálom kezembe ajánlom, engedelmeddel tovamennék, hogy országunk-nak széltében-hosszában elregélhessem hős Hunyadi János dicső tetteit.

Hogy szómat egymásba ne keverjem, a lantos éneke annyira lenyűgözte az íróde-ákot, hogy a szája is tátva maradt a csodál-

1456-ban az imára buzdító harang szerte Európában a hálaadás harang-szavává vált. Ezt halljuk azóta is minden délben.

kozástól, s meg sem fordult fejében, hogy jegyzetelnie illenék. Úgyhogy az öreg lantosnak ismét el kellett zengenie énekét, hogy a deák annak rendje s módja szerint leírhasa okulásul az utódoknak.

Éneke után az öreg megfontolt, lassú léptekkel elindult. Mátyás király egészen a palota kapujáig kísérte.

– Köszönöm, hogy megidézted jó apámat – mondta neki. – Tettedért a jó visszajár. E tömött tarisznyában megleded mindazt, amire hosszas utad során szükséged lehet. Járj szerencsével! Tudd, ha erőd gyengülne, itt bármikor otthonra lelsz!

De miről is szolt az öreg éneke?

A lantos Hunyadi Jánosról regélt, ki halálmegvető bátorságával, merészségével, stratégiájának újszerűségével gyakorta meglepte az ellenséges török sereget. Nem ismert lehetlent, ha hazája védelméről volt szó. Vezetésével az Úr 1456. évben, Szent Jakab havának 22. napján a Nándorfehérvárt védő magyar sereg világra szóló győzelmet aratott a túlerőben lévő törökök felett.

Az éltes dalnok a származását nézve horvát nemzetiségű Dugovics Tituszról is megemlékezett, ki nem engedte, hogy az ellenség kitűzze a vár fokára a félholdas győzelmi lobogót, inkább a janicsárt magával rántotta a mélybe, a halálba.

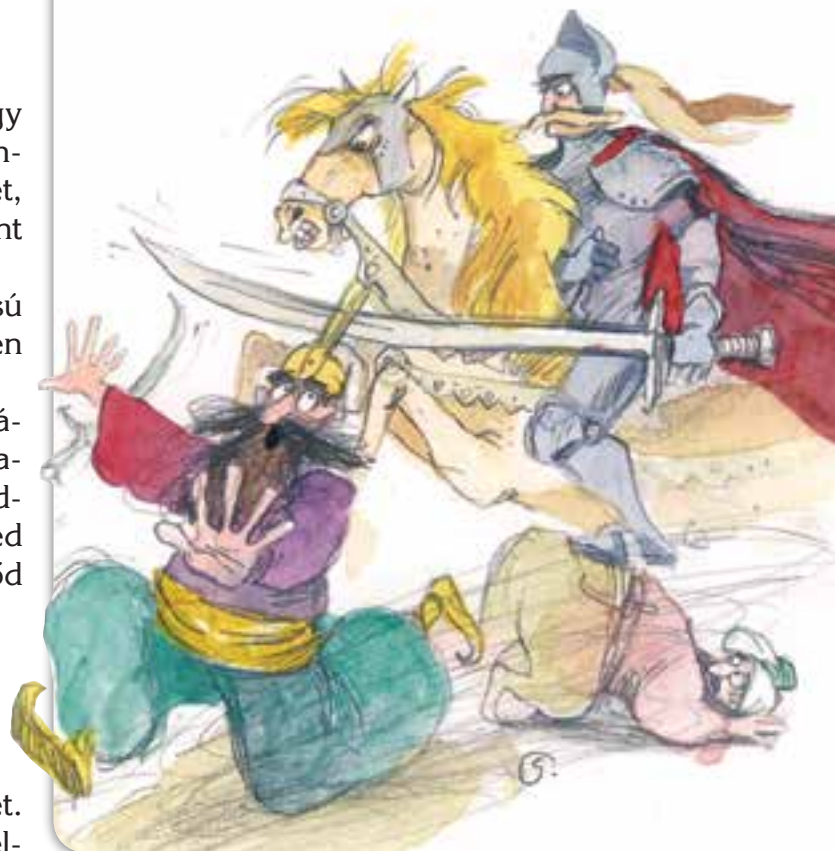
Tudnia kell minden földi halandónak, hogy a pápa nem sokkal azelőtt úgy rendelkezett, hogy minden délben konduljanak meg az imára hívó harangok: *Ha a Nap delelőre ér, Európa templomaiban harangzúgás figyelmeztesse a híveket, imádkozniuk kell a pogányok ellen küzdő hősökért.*

Utasítása és a magyarok győzelmének híre valószínűleg egyszerre érkezett meg a templomokba, így 1456-ban az imára buzdító harang szerte Európában a hálaadás harangszavává vált.

Ezt halljuk azóta is minden délben.

Hunyadi Jánosnak köszönhetjük. Áldja meg érte a Magasságos!

Haj, pedig akkortájt még nem volt előre látható, mit később tapasztaltak meg a mi-eink, hogy e győzelem után a török terjeszkedés hét évtizedre megtorpant...

Jött még lantos Mátyás király udvarába nem egy, de száz, ám ilyen szívhez szóló éneket akkor hallott életében először s utoljára a király. Lelkének gyógyír volt, karjába ifjonti erő költözött, szívét szülei iránti hála töltötte el.

Anyját, Szilágyi Erzsébetet is tisztelte, szerette, ha száz élete lenne, sem tudná megköszönni neki, amit értük tett: gyöngé nő léteire oroszládként küzdött családjáért. Mátyásnak írt levelét Arany János eredeti szövegemlékek alapján versbe is foglalta, no' ejszen tudjuk mindannyian a *Mátyás anyja* című költeményből: *Szilágyi Örsébet levelét megírta, szerelmes könnyével azt is telesírta...*

Haj, de László fiát mégsem tudta megóvni a reá leselkedő veszedelemtől! Ha lehet hinni a legendának, háromszor csapott le a hóhér, s Hunyadi László feje még mindig nem hullt a porba. Felállt, saját lábán tett néhány lépést. Tudta, hogy a harmadik sikertelen fővétel után kegyelem illeti meg a halálra ítéltet – de ezt nem tűrhették a hatalmasok, s Lászlónak fejét vették.

Bizony, ilyen szomorú, vérforraló dolgok is megestek Mátyás életében.

Mégis kifordult már akkor is sarkából a világ.

Világvándor Sándor

Réges régen, na jó, nem is olyan régen, csak száz meg száz esztendőkel ezelőtt, élt egy szegény székely legényke a háromszéki Kőrösön. Ezt a mosolygó fekete szemű legénykét Csoma Sándornak hívták. Sándor nagyon szeretett barangolni, nem is tudta senki legyőzni a gyaloglásban. Mintha soha nem fáradt volna, úgy ment dombról dombra, fel és le, telve óriási kíváncsisággal, hogy vajon mi lehet a domb mögött, majd azon is túl.

Egyszer annyit gyalogolt, hogy azt hitte, átért a Föld másik felére. Valaki rászólt:

– Hová, merre, te gyermek, Zabolára vagy Torjára?*

– No, csak nem jutottam olyan messzire – döbönt rá Sándor. – Sokat kell még erősödnöm, de mihelyt nagyobb leszek, nyakamba veszem a világot! Addig megyek, amíg Ázsiába nem érek, s ott is magyar szóra lelek.

Így táplálta lelkében a nagy vándorút tervét. Esztendőre esztendő jött, Sándor szorgalmasan tanult, sok nyelvet megis-

mert. Pusztán földön hált, alig evett-ivott, hidegben-melegben sosem panaszkodott. Csodálták diáktársai, de még tanárai is. Aztán mikor jól megemberesedett, nyakába kanyarintotta tarisznyáját, kezébe fogta vándorbotját, s gyalogszerrel nekivágott a nagyvilágnak. Hiába marasztalták, ijesztgették, ő bizony elindult messze napkeletre, eleink felkeresésére.

Az úton sok veszély leselkedett rá, de Sándor kitartóan ment, mendegélt, mindig előre, mindig messzebb. Több ezer kilométert tett meg, ismeretlen tájakon és orszá-

gokon át, amikor megérkezett a Himalája hegylánchoz. Ha hiszitek, ha nem, ezek még a székelyföldieknél is magasabb hegyek. Örök hósipka fedi fejüket, még a szem is belefárad a tetejük keresésébe. Errefelé van minden hegyek leghatalmasabbika, a Csomolungma*.

Sándornak tetszett ez a név:

– Biza hasonló csengésű, mint az én nevem – mosolyodott el.

Föltámadt benne a vágy, hogy megismerje e vidék különös lakóinak nyelvét.

– Kikutatom a tibeti nyelv titkait – határozta el magában –, s utána indulok csak tovább. Estére járt, amikor egy kopár hegyre épült gompához* ért. Gondolta, ide bekérezkedik. Egy láma* sietett eléje. Köszönti Sándor illendőképpen, és mondá:

– Kérlek, láma, engedd meg, hogy itt maradhassak, amíg megtanulom tőled a tibeti nyelvet!

– Látom, minden eszed-kedved a tanulás, gyere beljebb! – fogadta barátsággal a láma.

Sándor ezután a láma segítségével tanult, gyűjtötte a szavakat egyre-másra. A kolostorban mindenki tisztelte akaraterejét, kitartását. A legnagyobb hidegben is tűz melege nélkül kucorgott kis cellájában, s bújta a könyveket reggeltől estig, pihenés nélkül. Keze majd megfagyott, amikor a bundából kivette, hogy lapozni tudjon. Sok-sok ezer szót írt így össze.

– Gyűjtöm a szavakat, telnek a lapjaim, s fogynak a napjaim! – szomorodott el Sándor. Van értelme a munkámnak?

Aznap egy érdekes könyv került a kezébe. Titkos leírás egy csodálatos drágakőről, amely a Türkiz-hegy gyomrában, egy lótuszvirág kelyhében rejlik. A lámához fordult:

– Mondd, hol találom ezt a lótuszvirágot?

– Hej! – ingatta fejét a láma –, messze van az a kincs, de hogy merre, azt meg nem mondhatom. Egyedül kell megtalálnod!

(Világúndor Sándor kalandjai folytatódnak a márciusi Napsugárban.)

A lótuszvirág keresése még sok próbát és meglepetést tartogat számára.)

.....

***Zabola és Torja:** Kőröshöz közeli települések; **Csomolungma:** a világ legmagasabb csúcsa, 8848 m, nevének jelentése: „a Föld istenasszonya”; **gomba:** tibeti kolostor; **láma:** tibeti főpap

Tollhegy

Kolozsváron születtem. A kincses városnak sok szép gyermekkori élményt köszönhetek: jó pajtásokat, felejthetetlen kirándulásokat, a kedvenc „béka” süteményem, és persze az első mesekönyveket.

Kisgyermekként a rajzainkkal mesélünk, később magunk formálunk szavakból történeteket, és mire megtanulunk írni, teljes a készletünk, minden adott, hogy kifejezzük képzeletünket. Rajz-szó-írás által alkothatunk. Emlékszem, hogy az első mesekönyveimet, amiket még nem tudtam elolvasni, kiszíneztem. Az illusztrációk akkor még sokszor fekete-fehérek voltak; és én szerettem színessé varázsolni őket.

Kilencévesen írtam az első mesém. A csodakagylóról szólt, amelyben az igazgyöngy tündér lakott.

Az egyik nyári szünidőben, talán 10 vagy 11 éves voltam, Mákófalván felpróbálhattam egy csupagyöngy kalotaszegi kislányviseletet. Csodás érzés volt.

Azóta csak nőtt, erősödött bennem népviseleteink, népi hagyományaink, történelmünk szeretete. Mikor mesét írok, mindig ebből a gazdag forrásból merítek. A mesék szebbé teszik a világot, sok mindenre megtanítanak.

Sosem gondoltam volna, hogy meséíró leszek, ahogy a mesékben sem tudja a szegénylegény vagy az okos leány, hogy mi lesz a jutalma.

A MAGYAR BUDDHISTA SZENT

2. rész

A tibeti könyvek lapjait nem fűzték össze, fatáblák között, selyembe csomagolva tartották.

Kőrösi cellája
a zanglai kolostorban

A januári történet végén ezzel a döbbséggel váltunk el Kőrösi Csoma Sándortól: feladta volna élete célját, hogy a tibeti nyelvet és irodalmat tanulmányozza?

Korántsem. Rövidre tervezett kitérő volt ez, amelyre az angol hatóságok gyanakvása, a tibetiek zárt, ismeretlen világa és a pénzhány kényszerítette. Kőrösi igazi tudós volt, nem mehetett el közömbösen egy ilyen nagy kihívás mellett: elsőként fejteni meg egy ősi nyelv és kultúra titkait. Ráadásul azt is remélte, hogy a tibeti könyvekben a magyar nép eredetéről is talál adatokat.

Rövidre tervezte e kitérőt, de 20 év lett belőle. Miért? Mert a körülmények embertelenek voltak, a kutatás anyaga hatalmas és feltáratlan, Kőrösi pedig meg nem alkuvó. Felületes fércmunkát nem adott ki a kezéből. Az eredmény: a 40 000 szócikkből álló tibeti–angol szótár, a tibeti nyelvtankönyv, a buddhista vallás értelmező szótára, mindhárom első a világon, valamint egy sereg tanulmány és jegyzet a tibeti irodalomról és a buddhizmusról.

Amit vállalt, példás alaposággal, szakmai igényességgel elvégezte. De milyen áron! A Himalája szikláira épült zanglai kolostor cellájában farkasordító hidegben tüzet nem gyújthatott, mert a fojtó füstben képtelen volt olvasni. Étele-itala csupán árpaliszttal elkavart jakvajás tea volt. Így dolgozott vasszorgalommal látástól vakulásig 16 hónapon át. Szangje Puncog (ejtsd: Szangye Püncog) tudós láma segítségével megtanulta a tibeti nyelvet, 325 tibeti kötet 105 000 lapját tanulmányozta át, jegyzetelte ki, összeállította a szótár és a nyelvtankönyv törzsanyagát.

Munkája ma is fontos forrás a nyelvészek számára, de megszületésekor értéke egyenesen felbecsülhetetlen volt mind a tibetiek, mind a gyarmatosító angolok számára, hiszen hozzáférhetővé, kutathatóvá tette az addig teljesen ismeretlen, elzárt, de hatalmas és ősi tibeti kultúrát.

Kőrösi 1824-ben jelentkezett az angol hatóságoknál, hogy beszámoljon eredményeiről, de elismerés helyett mélyen megalázták: kémnek vélték, és hónapokra feltartóztatták. Ez a méltatlan gyanúsítás neki nagyon fájt, de az utókor számára hasznosnak bizonyult, hiszen részletesen le kellett írnia egész addigi életútját, és ez az angol nyelvű jelentés a legfontosabb forrásuk Kőrösi életrajzíroinak. Nemzetiségét így határozza meg: *Siculo-Hungarian of Transylvania*, székely-magyar Erdélyből.

Phuktal sziklára épült kolostora

Miután az angolok elismerték ártatlanságát, sőt meggyőződtek munkája fontosságáról, némi támogatást is kapott, és emberibb körülmények között kutathatott a phuktali lámakolostorban, aztán 1827-től három és fél éven át Kanamban. Végigolvasta, és angol magyarázatokkal látta el a buddhista vallás összes alapművét.

1830 márciusában a Royal Asiatic Society, a Brit Királyi Ázsiai Társaság tagjává választotta. Életének utolsó tíz évét a Társaság könyvtárosaként Kalkuttában dolgozta, kutatta végig. Rendszerezte a hatalmas könyvtári anyagot, tanulmányokat közölt a Társaság szaklapjában, és nyomtatásra előkészítette szótárát meg nyelvtanát. A fővárosban is remeteként egy kis cellában élt, hajnaltól éjfélig dolgozott.

Magányába egy kis fényt a Schöff József Ágoston magyar festővel való találkozások hoztak. Schöff készítette az egyetlen hiteles portrét Kőrösi Csoma Sándorról.

1833-ban érte élete legnagyobb öröme: a Magyar Tudós Társaság levelező tagjává választotta. 1835-ben Kalkuttában jelent meg 500-500 példányban a tibeti-angol szótár és a tibeti nyelvtan. Kőrösi 50-50 példányt menten hazaküldött mindkettőből.

1835-től két éven át Molla Eszkander Csoma néven Észak-Bengáliában végre eredeti célja szerint az őshazát kereste. 1837-től újabb öt-évnnyi megfeszített kutatómunka következett a kalkuttai könyvtár-

Tökéletesen meg vagyok győződve, hogy a mi eleink ezen vidékekről szállottak le mint kultusz-nemzetek Krisztus előtt több századokkal.

(Kőrösi Csoma Sándor)

ban. Ekkor már 20 nyelven írt és olvasott.

1842 februárjában indult el végzetes útjára. Tibet fővárosába, a dalai láma székhelyére, Lhászába igyekezett, ahol reményei szerint bizonyítékokat talált volna a hun-magyar közös múltrol. A sors másképp döntött.

Amikor gyalogosan kelt át egy mocsaras, egészségtelen éghajlatú vidéken, minden viszontagságot kibíró, edzett szervezete legyőzte a malária. Április 4-én

Dardzsilingben véget ért a nagy út, melynek során 12 ezer kilométert tett meg tengereken, sivatagokon és több ezer méter magas hágókon keresztül gyalog, jakháton és hajón.

Örök álmát a Himalája harmadik legnagyobb csúcsa, a Kancsendzönga őrzi. Sírja fölé az angolok kegyelete emelt emlékoszlopot, de az elmúlt 178 év alatt számos magyar kereste fel, vitt rá koszorút, egy marék anyaföldet, és járta be Kőrösi útját szinte lépésről lépésre.

Kőrösi Csoma Sándor nem tartozik az elfeledett nagyságok közé, tisztelik honfitársai, a világ nyelvészei, a buddhista hívek. De mi, magyarok a legfontosabbal még tartozunk neki: be kell bizonyítanunk, hogy nem tévedett. Igenis jó úton kereste őseinket. Útja nemcsak nagy volt, hanem igaz is.

Zsigmond Emese

Hány évesen indult el, és hány évesen halt meg Kőrösi?

Kőrösi Csoma Sándor sírja Dardzsilingben

Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

Novemberi nyertesünk a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola III. B osztálya.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük: www.napsugar.ro/megfejtések.php

Rejtvénypályázat

A népi mondóka hiányzó sorát, a februári rejtvénypályázat megfejtését küldd el mielőbb postán, elektronikus levélben vagy terjesztőink segítségével.

A Rejtvénykirály

Havonta és év végén díjakat! sorsolunk ki

.....
hogya talál,
s ha nem talál,
akkor bizony csinál.

VÍZSZINTES

1. A megfejtés

4. Fába, falba lyukat készít
7. Nem itt
8. Vágyik rá
10. Gergely Endre monogramja
11. Kimegy divatból, korszerűtlenné válik
12. Szoba elkülönített, ablaktalan része (ALKÓV)
14. Hamis
15. Itáliai
18. Vércsősz
19. Gyümölcs
21. Tüzet szüntető
23. Esztendő
24. Hímnem ellentéte
25. Rózsavég!
26. Háromszéki várrom (IKA)

FÜGGŐLEGES

1. Királyi jelkép
2. Ritka női név (ETEL)
3. Gál Tamás monogramja

1	2	3	E	T		4	5	6
7				8	9			
10			11					
12		13				14		
	R		15			16		17
	18			19			L	20
21			22				23	
24						25		
26				Á	T		Á	

4. Fából készült tartószerkezet
5. Újjá válik
6. Tévészek
9. Feltételes kötőszó
11. A közepén leolt!
13. Királyi fejdísz
16. Magyarországi folyó
17. Téli csapadékkal borított
18. Elevenek
20. Fába, kőbe ró
21. Becézett Enikő
22. Fel ellentéte
25. ZY

VAJNÁR ILONA
rejtvénye

TAVALYI HÓEMBER
ELADÓ

A novemberi rejtvénypályázat győztesei:
Gáll Karola Anna, Gyergyószentmiklós;
a bogdándi II–III.; a zabolai III. B osztály.

A megfejtéseket
honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php

Találd ki!

1

– Piroska, te nem öltözől be a farsangra? –
hangzik el a kérdés a karneválon.
A meglepő választ az alábbi betűkből a kockák
közt cikcakkban haladva olvashatod ki.

A	Z	A	S	K	H	S	Z	A	Ő	O	T
D	F	É	R	D	A	Á	V	T	GY	B	K

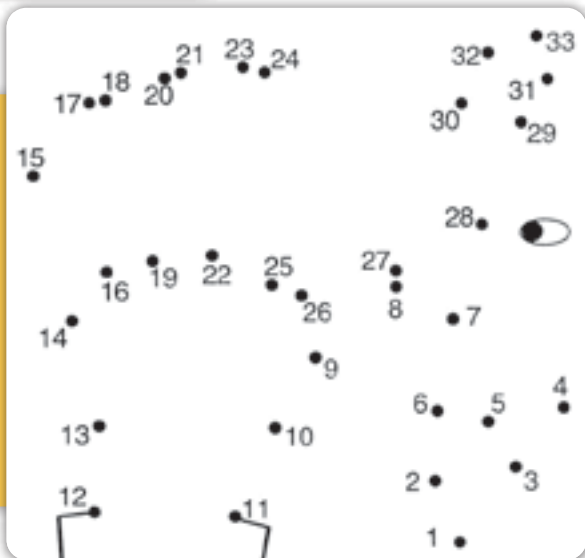

2

Öt szó kezdőbe-
tűjéből kirakható
a hatodik.
De melyik?

3

Ezt mutatjuk
az egyre
gyengülő
télnek –
kösd össze
a pontokat
a számozás
sorrendjében.

4

Keresd meg a 3 apró különbséget a bohóc-
álarc és a negatívja között.

Januári megfejtések

1. 2020
2. Szilveszter

Furcsa, hogy változik
a világ. A nagyanyám
még lovaskocsin járt, és
félt beülni az autóba. Anyám
autón jár, de fél repülőre ülni.
A lányom imád repülni, viszont
fél a lovaktól.

...
– Doktor úr, segítsen rajtam.
Folyton macskának képzelem
magam.

– És mióta tart ez?
– Már kiscica korom óta...

– Szóval maga ezzel a lábtö-
réssel elment a kuruzslóhoz. Na
és milyen badarságot ajánlott
magának?

– Hogy jöjjek el önhöz, dok-
tor úr.

...
– Na tessék, beleejtettem a
szemüvegemet az Amazonasba.
– De hiszen ez a Maros!
– Na látod, milyen rosszul lá-
tok szemüveg nélkül?

...
– Professzor úr, ön három
szemüveget használ?

– Igen: egyet távollátáshoz,
egyet olvasáshoz és egyet a
kettő kereséséhez.

...
A parkban egy hölgy mellett
egy papagáj üldögél. Egy jár-
kelő megkérdezi:

– Beszélni is tud?
– Nem tudom, még csak pár
perce ismerem – válaszol a pa-
pagáj.

...
– Milyen rosszul néz ki, szom-
széd, csak nem beteg?

– Nem én, hanem a kutyám.
– Attól ilyen fáradt?

– Hát igen. Egész éjjel én
ugatok helyette.

...

5

KERINGŐ, PALOTÁS, POLKA, SZAMBA, SALSA, TANGÓ, VALCER – hat táncnak hét neve. Húzd ki őket a táblázatból (vízszintesen, függőlegesen, átlósan, bármilyen irányban haladva), a megmaradt hét betűből pedig olvass ki egy újabb táncot.

P	A	L	O	T	Á	S
O	C	A	B	M	A	SZ
L	R	E	C	L	A	V
K	S	Á	S	R	D	Á
A	T	A	N	G	Ó	S
Ő	G	N	I	R	E	K

6

Szabad egy táncra? Mindenki szívesen táncolna, de nem akárkivel. Vezesd mindegyik hölgyet a saját párjához.

7

Állat-táncok. Mondd egy szóval: Pl.: galamb lambada – galambada

kacsa csacsacsca
kenguru rumba
pacsirta tangó
lepke keringő

Készítsd magad!

Válassz jelmez-ötleteink közül, és kis segítséggel készítsd el magad.

Szurkoló

Ketchupos doboz

Matekdolgozat

Maszat Művész és az írott rajz

Mit rajzolsz? – szokták kérdezni, ha a rajzlap fölé hajolva szorgoskods. Mostani módszerünkkel írásban is elmesélheted, mit ábrázol a rajz.

Ceruzával halványan rajzold meg a körvonalakat, majd különböző színű filctollakat használva írással töltsd ki a felületeket. Ismételhetsz egy-egy szót (így egységesebb lesz a hatás), vagy akár mondatokkal, egész fogalmazással is kitöltheted a képet – így viszont még többet megtudhatunk a művedről.

Ne csak rajzold – meséld is! Munkádat Maszat Művész türelmetlenül várja.

Novemberi nyertesünk:
László Anett, Gyulakuta

Török Krisztina,
Nyáradszereda

Remán-Zippenfenig
Sarolta,
Négyfalu

Fábián
Karolina,
Korond

Török Kristóf,
Gyergyó-
szentmiklós

Szaloncukor

Pattogatott
kukorica

Zsiráf

Oroszlán

Kyak és a balkáni gerle

Szervusztok,
gyerekek! Szívecskét
küldök nektek.

Februárban van Bálint-nap, a szerelmesek napja. Ki más lehetne a hőse februári mesémnek, mint a szerelmesek jelképe, kertem régi lakója, a balkáni gerlepár?

A szerelem csodálatos érzés. Nemcsak az emberek világában köti össze a férfit és a nőt, hanem hatalmába keríti a természet minden lakóját, hiszen szerelemből születnek az utódok, és ez az alapja a faj fennmaradásának. Ezért pompáznak a virág, trilláznak a madár, bög a szarvas.

A Bálint- vagy latinosan Valentin-nap ma egyre népszerűbb. Szent Bálint a szerelmesek és a lelki-betegek védőszentje. Február 14-én emlékezünk rá, mert keresztény hite miatt II. Claudius római császár ezen a napon végeztette ki. A legenda szerint hite erejével Bálint visszaadta a börtönőr vak lányának látását, és szerelmeslevelet küldött neki ezzel az aláírással: a te Bálintod.

A Bálint-napot láthatóan az én kis balkáni gerlepárom is megünnepli. Hallanotok kellene, hogy turbékolnak! Értem már, miért mondják a szerelmesekre, az ifjú házásokra, hogy turbékolnak.

A balkáni gerle közeli rokonságban van a vadgerlével. Szinte a világ minden sarkán találkozhatunk vele. Az ember is szívesen látja őket, és ők is kedvelik a településeket. Bár félénkek, az ember közelében, kertekben, magtárakban keresik élelmüket.

Fészük gyér és rendezetlen. (Ismeritek a mesét, hogyan tanította a szarka a gerlét fészket építeni?) Egyszerre két fiókat költ, de évente többször, néha télen is.

Érdekes az etetés: a szülők nem a csőrükben hozzák az eledelt, mint a többi madár, hanem a begyükben. A magok és a begytej keverékét felöklendezik, úgy adják a fiókáknak. Apró magvakat, ritkán csigákat esznek.

Akárcsak a vadlúd, a hattyú és még sok állat, a gerle is példát mutat nekünk hűségből: párt egész életre választ. Ritkán veszekednek, sokat turbékolnak, szeretnek együtt lenni, télen összebújva alszanak, és egymás tollazatát tisztogatják.

Ti küldtetek már szerelmeslevelet valakinek? Bálint-napján megtehetitek.

Ne feledjétek etetni a gerléket és kismadarakat. Nehéz volt a tél számukra, most van a legnagyobb szükségük rátok. BRRREKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

*Szép a szerelem,
de engem se felejtsetek
el. Várom rajzaitokat.*

Albert Márton,
Csíkszentdomokos

**Bencze András,
Papp Zalán,
Székelyudvarhely**

**Nagy Artur,
Bogdánd**

**Molnár Hajnal
tanító néni osztálya
a marosvásárhelyi
Dr. Bernády György
Iskolából**

Az élővilág feltalálói 2.

A múlt tanév márciusi Napsugár számában (<https://www.napsugar.ro/archivum/2018-2019/napsugar-2019-03.pdf>) már megismertük a természet néhány „feltalálóját”. Az ember ősidők óta figyeli, és próbálja megérteni, sőt utánozni a természet zseniális találmányait. Íme néhány technikai megvalósítás és ötlet, amelyek az állat- és növényfajokat a feltalálás mestereivé avatták.

Esőernyő

Az emberszabású majmok (csimpánzok, gorillák és orángutánok) több tucatnyi eszközt készítenek, és használnak életük során. **Orángutánoknál** figyelték meg például, hogy az esőerdőkben oly gyakori kiadós esőzésektől úgy védik meg magukat, hogy nagyméretű faleveleket tépnek, s tartanak a fejük fölé esőernyő gyanánt.

Vízpisztoly

A **jávai lövőhal** a vízpisztoly feltalálója. A partmenti növények levelein pihenő rovarokat a szájából kilövellt vízszugárral seprí a vízbe. Mivel a fény megtörik a víz felszínén, nehéz bemérni a zsákmány helyzetét, de ennek ellenére a célzás általában pontos. Hasonló mutatványra képesek a korallzátonyok pisztolyrákjai is: ollójuk egyik ágát villámgyorsan bele tudják nyomni a másik ág mélyedésébe, s az onnan kilövellő vízszugárral elejtik a zsákmányt, vagy elriasztják az ellenséget.

Injekciós tű

A **csalán** szőre úgy működik, mint egy injekciós tű. A hosszúkas mirigyszőr belsejében egy kovató található, tövénél pedig egy kis tartályban, mint fecskendőben csípős folyadék van. Ha hozzáérünk, letörjük a tű finom hegyét, a tű behatol a bőrbe, s rajta keresztül a hangyasav, hisztamin és egyéb csípős anyagok keveréke áramlik a bőrünk alá. Ez okozza a fájdalmas, viszkető érzést.

Légyapír

A ragacos légyapírt a természetben is megtaláljuk. A **harmatfüvek** mocsarak és tőzeglápok húsevő növényei, amelyek a vizes környezet miatt kevés tápanyaghoz jutnak, ezért igényeiket más forrásokból is igyekeznek pótolni. Leveleik ragadós mirigyszőrökkel vannak tele, ezekkel fogják el a kisebb rovarokat. A zsákmány küzdelme arra készíti a levelet, hogy a mozgás irányába hajoljon, így még szorosabbra zárul a ragadós csapda.

Villanyerőmű

Egy kicsi elektromosságot a működő izomzat szinte minden élő szervezetben termel, az Amazonasban honos **elektromos angolna** azonban valódi kis villanyerőmű: a gerince mentén kétoldalt húzódó módosult izomzattal 650 voltos feszültséget képes termelni. Ez elegendő 12 darab 40 wattos villanykörte felvillantásához. Ekkora áramütés akár egy lovat is megölhetne. Valójában azonban a nagyobb testű állatok és az ember a hal áramütésétől elkábul, s vízbe fullad.

Lámpások

A világítást sem az ember találta fel. Az élővilág lámpásai közt számos állat-, növény- vagy gombafajt találunk. A világító gombák az egész Földön elterjedtek. Közel hetven olyan gombafajt ismerünk, amely a sötétben képes fényt kibocsájtani. A leglátványosabb lámpás mégis az új-zélandi **araknokampa szúnyogfaj**, melynek lárvái nedves barlangfalakon élnek, és fénylő, pókhálószerű fonalakból építik meg fészkeiket. A világító hajlékok becsalogatják a barlangba a kisebb rovarokat, melyek a faj táplálékául szolgálnak.

Milyen élőlények képesek még világítani? Lapozz bele a Napsugár 2015-ös évfolyamának 6. lapszámába, s Bitay Éva néni cikkéből megtudhatod: www.napsugar.ro/archivum. Az élővilág találmányai Éva nénit is ámulatba ejtették. Ő több mint 50 éven át mesélt róluk a Napsugár hasábjain.

Kiskópé

Novemberi nyertesünk
Kató Máté Loránd, Dobra.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php

Én iskolám,

köszönöm most neked...

(Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba)

A Marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum

Iskolánkat dr. Bernády György legendás hírű, városépítő polgármester alapította 1908-ban, Városi Zeneiskola néven. Első otthona a Kultúrpalota volt, első vezetője Metz Albert hegedűművész, karmester és zeneszerző. 1932 óta a képzőművészeti oktatás is iskolánk szerves része.

A 2019–2020-as tanévben Diana Sabina Grozav főigazgató és Ávéd Éva aligazgatónő vezetésével 42 osztályban 975 diák kezdte el tanulmányait. 227-en elemi, 316-an gimnáziumi és 432-en líceumi osztályokba járnak. Öt magyar elemi osztályunknak 113 kisdíákja van. Első osztálytól kezdjük a hangszertanulást hegedűn, zongorán, gitáron vagy csellón. Az általános iskolákhoz képest 2 hangszer és 2 zeneelmélet (szolfézs) órával többet kell tanulnunk.

Ötödik osztálytól a kis zenészek ütős, fúvós, újabb vonós hangszereket, sőt hárfát is választhatnak. Szintén ötödiktől indul a képzőművészeti oktatás is, egy magyar és egy román osztállyal.

Az elemi osztályok iskolánk főépületében működnek, mely 1892-ben épült, 1948-ig a Sancta Maria Római Katolikus leányiskola működött benne, ekkor államosították. 1949-től a Zene és Képzőművészeti Szakközépiskola kapott itt helyet. A szakorák a bentlakás épületének felújított, modern termeiben zajlanak.

Decemberben és májusban az audíciók (hangszeres egyéni előadások) és a hangszervizsgák teszik próbára erőnket. Bár sok az óránk, a vizsgánk, állandó közönsége vagyunk a Filharmónia hangver-

senyleckéinek, az Ariel bábszínháznak, a Nemzetközi Könyvvásárnak, ezen belül a Napsugár író-olvasó találkozóinak.

A szovátai Outward Bound és a hévízi Farkas-tanya táboraiban a közösségépítést gyakoroljuk.

Decemberben betlehemezünk, kántálunk.

Farsangkor Moldován Emese segítségével népi gyermekjátékokkal, táncokkal, kiszebábu égetéssel mulatunk. Sinkó András hegedűtanár és az elemisták Picinege zenekara húzza a talpalávalót. Az öt tanító néni, Cseh Ágnes, Csizmadi Csilla, Plajas Gyöngyi, Nagy Edit és Póra Annamária tréfás jelenetekkel fűszerezi a műsort.

Az öt év alatt minden kisdíák eljut a Teleki Tékába, a Bernády György kiállítóterembe, a Kultúrpalotába, a megyei könyvtárba, a Vármúzeumba, a tűzoltóságra, a rendőrség gyermekrendezvényeire, az állatkertbe, a Nemzeti Színház és a Maros Népi-együttes előadásaira. A tanévet ünnepélyekkel, kirándulásokkal zárjuk.

Számos rendezvényt, megemlékezést kísérünk hangszereken, sikerrel veszünk részt hegedű és zongora versenyeken, de emellett egy sereg díjat nyertünk már anyanyelvi, regemondó-, mesemondó-, szaváló-, rajz-, meseíró és matematika versenyeken is.

A Napsugár és Szivárvány hűséges olvasói vagyunk mindnyájan, Emese néni írásait és a Napsugár-csapat munkáját izgalommal várjuk minden hónapban. Ezúttal is gratulálunk a Napsugárnak a Prima-díj elnyeréséhez, és erőt kívánunk a két gyermeklap szerkesztéséhez.

A Művészeti Líceum tanítói

KÖZABÓCSA üzenetei

Alig van már élő népszokás, de a farsangi álarcos multság szerte a világon elevenen él. Ti hogyan szoktatok karneválozni? Küldjétek képet, rajzot, beszámolót róla. De örülnék a jelmezötleteknek és versikéknek is.

Szerintetek felismernek, ha méhecskének öltözöm?

Most lássuk, kiktől kaptam levelet december közepéig: **Papp Orsolya Szonja**, Maroskeresztúr; **Frigy Péter**, Szatmárnémeti; **Balázs Báborka**, Nagyvárad; **Bencze András**, Papp Zalán, Székelyudvarhely; **Borbáth Réka**, Csíkszereda; **Albert Márton**, **Kristály Barbara**, **Török Eszter**, Csíkszentdomokos; **Lakatos Mihály Áron**, Marosvásárhely; **Do-**

bos Kinga, Csíkközmás; a **szatmárnémeti Kölcsey Ferenc Főgimnázium IV.**; a **székelyudvarhelyi Tamási Áron Líceum IV.**; a **zilahi Mihai Eminescu Iskola III. D**; a **marosvásárhelyi Művészeti Líceum III. B**, a **Bolyai Farkas Líceum III., IV.**, a **Dr. Bernády György Iskola III. C, III. D**, a **G. Coşbuc Iskola III. C, IV. C**, a **R. Guga Iskola IV. C**; a **csíkszeredai József Attila Iskola IV. SbS**; a **gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskola III. B, IV. B, IV. SbS**; a **zilahi M. Eminescu Iskola III. D**; a **kolozsvári Zenelíceum IV. B osztálya**; a **nyárádszeredai III. B**; a **szentegyházi IV. B**; a **dobrai IV.**; a **korondi IV. B**; a **marosvécsi III.**; a **kendi IV. osztály**; **seprődi, tordaharasztosi olvasóink.**

• Szeretettel küldi üdvözetét hűsz boldog ötödikes Napsugár-tulajdonos Gyulakutáról. Hűségesek maradunk régi barátunkhoz, a Napsugárhoz. Kíváncsian várjuk az érdekes rejtvényeket. Az V. A, B osztály és **Magyari Edit-Csilla** magyartanár

• Szerinted így jó lesz? – **Makri Mónika** tanítónő **dobrai** nyelvőr vitézei közösen oldják meg a *Szólj, szám!* feladatait, és persze rendszeresen küldik az eredményt szerkesztőségünknek. Gyűlnék is pontjaik a megyei versenyre!

• Így örültek a Mikulás-Napsinak **Halász Tünde** tanító néni harmadikosai a nagyváradi 16-os Iskolában.

• **Szigeti Anna-Mária** tanító néni beszámolójából megtudtuk, hogy a **marosvásárhelyi G. Coşbuc Iskola** elemi osztályai az óvodásokat is meghívták a Márton-napi vásárba, melynek műsorát **Pálfi Mária Ibolya** tanító nő vezette.

● A szatmárnémeti M. Eliade Iskola elemi osztályai együtt kergették el a telet Maier Enikő tanítónő túrterebesi kisdíákjaival. A vidám farsangbúcsúztatót Gábrus Andrea, Koncz Tünde, Kováts Éva, Miháli Tünde és Román Melinda tanító néni szervezte.

● Jelmezparádé Nagy Andrea tanítónő mezőpaniti osztályában és Renn Renáta tanító néni negyedikeseinek farsangján a szatmárnémeti Hám János Római Katolikus Líceumban.

● Mókázni nemcsak farsangkor lehet – üzenik Mag Ottilia tanító néni lövétei negyedikesei. A legnehezebb órák közt is jól fog egy kis jelmezes játék.

Olvass,
és küldj
rajzot róla!

A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceumban Jánosi Szerén tanítónő harmadikosai valóságos könyvmolyok. Bakó-Vilhelem Csinszka például *Berg Judit Rumini* című regényciklusát ajánlja nektek.

● Maxim Eszter negyedikes a marosvásárhelyi R. Guga Iskolában, Kacsó Tünde tanító néni osztályában. Társasági táncból többször volt dobogós, most azonban birkózásból is első helyezést ért el.

Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!

Február műhelyében

A marosvásárhelyi Református Kollégiumban Struguraş Ildikó tanító néni minden kis tanítványa egy-egy szalaggal díszítette a bohócot. Lám, milyen boldog: magához ölelné az egész világot.

Finna Enikő tanító néni tordai negyedikesei kartonlapra, textildarabkákból, gombokból, fonalból terveztek maszkokat: tréfásak, de ijesztőek is, hogy elriasszák a telet.

Üvegbohóc. Haja szősz, kalapja, sálja fonál, orra makk, bojtja fenyőtoboz, alkotója pedig Gajdó Kincső, Szigeti Éva tanító néni zabolai diákja.

Fegyelmezett rajz, szárnyalóan merész színezés – ez jellemzi a bohócot, amelyet Darabont Kata, László Andrea tanító néni krasznai diákja küldött nekünk.

Lövetei olvasóink előbb meghallgatták, mit mesél András Mónika tanító néni a mohácsi busók törökkergető álarcáról, aztán kezdtek hozzá az ijesztő maszkok elkészítéséhez.

Szép munkához idő és türelem kell – üzenik Bunău Irén tanító néni árpádi kisdíákjai. Mit gondoltok, mi volt nehezebb: a bohóchaj rengeteg galacsinját megsodorni vagy a keresztzemes és szálöltéses mintát kivarni?

Farsangi jókedvükben **Tóth Imola tanító néni** negyedikesei a **marosvásárhelyi Al. I. Cuza Iskolában** különleges alakú házakat terveztek. Kövessétek példájukat!

Téli alkony. Vagy napfelkelte? **Bartha Denise tanító néni** **tordaharasztosi** diákjainak festményén a szivaccsal foltozott háttérből szinte kivirít a fák sötét rajzolata és a hó tisztasága.

Pávai Erika tanító néni **dési** osztályának gondval kidolgozott gyurmafiguráiból már közöltünk néhányat. Most bemutatjuk színes, festett üvegeiket is.

Hol a boldogság mostanában? Nekünk a meleg szobában forró teát szürcsölgetve, a madárkának az etetőben. **Szakács Anikó székelyszenterzsébeti** tanítványainak munkái.

Az írisztechnikával díszített füzetekben színesebbre sikerülnek a fogalmazásaink – vallják **Sándor Piroska tanító néni** diákjai a **gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolában**.

Mielőtt elbúcsúznánk a téltől, csodáljuk meg ezüst varázsát, fehér tisztaságát **Szilágyi-Székely Melinda tanító néni** **magyarlapádi** kisdíákjainak kollázsain.

Irkafirka

Boldogság az én nevem,
Az orrom pizzaszelet,
Kezecsémre kesztyűt húztam,
És mindig nevetek.

Csergő Kinga,
Gyergyószentmiklós

Binki bohóc vagyok,
Jelentkezni is tudok.
Ha jó a kedvem, mókázok,
Ha nincs jó kedvem, jógázok.

Günther Fanni,
Gyergyószentmiklós

Török Írisz,
Szatmárnémeti

Balázs Ágota,
Sárvásár

László Nóra,
Gyergyószentmiklós

Vidámság és boldogság,
Jó, hogy elmész, február!
Farsangoltunk hat hetet,
És elűztük a telet.

Péter Petra,
Marosvásárhely

Itt a farsang a nyakamon,
Készülni kell,

de csak nyugalom.

Nem tudom, hogy mi legyek,
Kéményseprő, orvos
vagy koldusgyerek.

Február az rövid hónap,
De tartogat hideget.
Tűzifánk már rég elfogyott,
A család csak didereg.

Alig várom, menjél már,
Szedd azt a kis lábad,
Hogy szüleimet miattad
Ne érje a bánat.

Kolumbán Tímea,
Gyergyószentmiklós

Seprűág a kezében,
vascilinder fejében.
Hótenger, hótenger,
répaorrú hóember.

Olvad már a téli fagy,
rügyeznek az ágak.

Seprűág a kezében,
vascilinder fejében.

Hótenger, hótenger,
répaorrú hóember.

Olvad már a téli fagy,
rügyeznek az ágak.

Beköszönt a szép tavasz,
nincs már többé téli fagy.

Pető Szende,
Zabola

Bolondok Birodalma,
gondolom, hogy szép hely.
De csak gondolom,
mert a neten nincsen róla
semmi vétel.

És vajon ki lakik benne,
törpe vagy inkább ember?
Elindulok keletre,
a Fekete erdőbe,
annak is a közepébe.
Látok egy fura alakot,
megkérdi, hogy ki vagyok.
Azt mondja, hogy eridj hát,
de ezt a határt

többé ne lépd át!

Csordás-Lőrincz Benedek,
Szöcs Koppány, Csíkszereda

Olyan gyönyörű a tél,
Hullanak már a hópihék.
Minden gyerek erre vár,
Hogy kimehessen

a hóba már.

A gyerekek vidáman

játszanak,

A felnőttek lapátolnak,
Minden ház mellett iglu áll,
Benne: szék, asztal, ágy,
S ha bemész a fűtött házba,
Szíved melegségre talál.

Török Eszter,
Csíkszentdomokos

Hátamon a táska,
 irány a sípálya!
 Benne síléc, síbot,
 bakancs, dzseki, snowbord.
 Meredek a hegyoldal,
 csúsznak le vagy hatvannal!
 Most tört el a sílécem,
 a darabjait felszedtem.
 Hazaértem a melegbe,
 kidobtam a sílécem,
 bementem a szobámba,
 mély álomba merültem
 az ágyamban.

**Tamba Dániel,
 Francia Gergő,
 Szatmárnémeti**

Hóember, hóember,
 De szép szeme, teste!
 Gyerekek készítik,
 Gyerekek örülnek:
 Nézzétek, nézzétek,
 De szép a hóember!
 Sál van a nyakában,
 Kő van a szemében.
 Úgy csillog, mint a csillag
 Az esti sötétségben.

**Sándor Hanna,
 Székelyudvarhely**

Készülünk a farsangi bálra,
 lesz ott pánkó a tálban.
 Megeszi a sok szép gyerek,
 szépek lesznek az emberek.
 Ivett indián, Ildi pávián,
 Lara boszorkány,
 Klára tündérlány,
 Ádám kandalló,
 Zalán tűzoltó.
 Így öltöztek a gyerekek.

**Kiss Adrienn,
 Nyárádszereda**

**Dumitrache Krisztina,
 Négyfalu**

Készítsünk egy hóembert,
 sárgarépa orrút,
 legyen neki a szeme
 a mi bátorságunk.
 Megvan már a neve is:
 Telethozó Nevenincs.
 Együtt leszünk
 jóban, rosszban,
 akárcsak a fagyos hóban.
Nilgesz Írisz, Nagyvárad

**Bartók Kriszta,
 Kézdiszázarpatak**

Jelmezbálban, februárban
 Farsang volt az iskolában.
 Beöltöztem katicának,
 Laci meg egy papagájnak.

Papagáj színes tollat hordott,
 Méhecskével forgolódott.
 Varázslónál varázspálca,
 Hófehér volt a szakála.

Kerek volt a focilabda,
 Lába volna, nem gurulna.
 Tűzoltó a tüzet oltja,
 Piros volt szép autója.

Űrhajós is volt ma este,
 Fehér ruhája befestve.
 Napsugárka sok fényt hozott,
 Bagolylánnyal barátkozott.

**Ványi Imola,
 Szatmárnémeti**

**Hegedűs Kata,
 Marosvásárhely**

**Címlap:
 Benedek Ibolya
 és Ambrus Katalin
 tanító néni
 negyedikesei
 a gyergyó-
 szentmiklósi
 Fogarasy Mihály
 Iskolából.**

E lapszám
 támogatói: Nemzeti Kulturális Alap

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
 TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
 NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
 ALAP

 RMDSZ COMMUNITAS
 ALAPÍTVÁNY

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
 Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
 Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
 Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
 E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
 A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
 B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.
 CUI: 210622. Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

A NAGY HÓDÍTÁS

Egy hegymászó naplója

6. rész

Írta: Darabont Eduárd • Rajzolta: Jánosi Andrea • A szöveget gondozta: László Noémi

Az Everest-alaptábor közelében található az 5545 méter magas Khala Phatar, ide gyalogoltam fel a hajnali hidegben. Ez a csúcs alig pár méterrel alacsonyabb Európa legmagasabb hegyénél, a Kaukázusban, Oroszországban található 5642 méteres Elbrusznál. Fönről lélegzetelállító látvány tárult elém. Előttem a Himalája nagyjai, az Everest, a Pumori, a Lhotse, a Nuptse és az eltéveszthetetlen Ama Dablam, rajta az Everestről leomló, hatalmas Khumbu-gleccser.

A gleccser hóból kialakuló, lassan mozgó jégfolyam. Helyenként pár száz méter mély, egyes szakaszain veszélyes az átkelés.

Szervezetünk és agyunk megjegyzi, ha már jártunk bizonyos magasságon, így teljes önbizalommal tértem vissza az Ama Dablam-hegy alaptáborába, 4500 m magasságra. Itt várt rám fizetett serpám, a következő hetekben hegyvezetőm és jobb kezem. Korábban háromszor próbált az Ama Dablamra feljutni, de csak egyszer sikerült neki, és remélte, hogy velem másodszor is feljut. Nagy dicsőség ez. Minél többször jutnak fel egy hegyre, a munkaadók, de a többi serpa is annál jobban megbecsülik őket. Serpám 24 éves fiatalember volt, angolul beszéltünk egymással.

Időközben hátizsákjaim is megérkeztek, alaposan átnéztük őket, hogy semmi se hiányozzon a szükséges felszerelésből. Pár elengedhetetlen darab: jégcsákány, hágóvas, biztosító deréköv, sisak, fejlámpa, kötelek, karabinerek, jég szemüveg, meleg ruha, bakancs.

Az alaptáborban a hőmérséklet tűrhető, de magasabban -20 fokig süllyedhet, a meleg ruha és a jó hálósák nélkülözhetetlen. Éjszakáimat hálósákba burkolózva, egy kis sárga sátorban töltöttem.

Mennyit edzettem ezért a hegyért! Úsztam, szaladtam, hegyet másztam. Most végre ott magasodott előttem. Reméltem, az időjárás is pártomat fogja.

Sátor

Vágjátok ki a bélyeget, és ragasszátok nevetek mellé az osztály közös gyűjtőlapjára.

Ára 4 lej

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

1. Se füle, se farka

Mátyás udvari bolondja valamit elrejtett ebbe a hálóba.

A meghatározások alapján egészítsétek ki a vízszintes sorokat a szavak első és utolsó betűjével. A két szélső oszlopban kialakuló szó lesz a megfejtés. Írjátok a vonalra.

É	P	E	
N	Y	Á	
E	R	E	
E	N	T	
L	M	O	
I	G	Ó	

Nem csúnyán.

Az egyik szülőé.

Gyümölcsöt hoz.

Zsinóros férfikabát.

Éjszakai pihenést.

Énekes madarai.

2. Háromszor is szállt az Mátyás szép fejére

Bizony nem mindegy, hogy mi hová száll. Illesztétek helyükre az alábbi szavakat. Van, ahová kettő is talál: a madár, a bátorsága, a hajós, béke, az örökség, Péter és Pál, a bor, a korona, a dicsőség, az álom, Mátyás király, a trón

Fejére száll _____

Fejébe száll _____

Inába száll _____

Hadba, csatába száll _____

Fészkére száll _____

Fiára száll _____

Szemére száll _____

Partra száll _____

Szívébe _____ száll

Vitába száll _____

Szólj, szám!

1. Szavak farsangja.

*Hód legénynek hód arája haragszik a hódarára.
Mennykő üsse, szól a menyét,
Menyőben nem látta menyét. (Baley Endre)*

Mit jelent a hód ara, hát a hódara? Mi a menyét két jelentése? Keressetek hasonló, többféleképpen tagolható, értelmezhető szavakat.

2. Nyakas játék. Rövid mondatokkal bizonyítsátok, hogy értitek, mit jelentenek a következő kifejezések: nyakas, nyaktörő, nyakatekert, nyakbavaló, nyakára hág, nyakán ül, nyakló nélkül, nyakában a lába, nyakába vette a világot, nyakra-főre.

3. Fejezzétek ki egyetlen szóval az alábbi szólások jelentését: fogához veri a garast, nem teszi az ablakba, inába szállt a bátorsága, ami szívén, a száján, a szeme sem áll jól, tátva maradt a szája, ég a keze alatt a munka.

Novemberi nyertesünk a marosvásárhelyi
Dr. Bernády György Iskola III. C osztálya.

A megfejtéseket honlapunkon közöljük: www.napsugar.ro/megfejtések.php

Szó-móka

Hogy hívják...

... az eltűnt kínait?
– Nin-Csen.

...

... a szabadságon levő indiánt?
– Üdülő Bika.

...

... a bátor kanalat?
– Merőkanál.

...

... a balszerencsét hozó ravaszdit?
– Katasztróka.

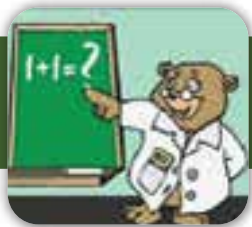
Havonta és
év végén
díjakat!
sorsolunk ki

KURUTTY ÁLTALÁNOS MŰVELTSÉGI VETÉLKEDŐ

1. Marci bácsi és unokái állatos játékot játszanak. Játsszatok ti is velük! Jelöljétek be, melyik állat mit eszik! Lehet, hogy többfélét is.

	Fűfélék/ zöldség/ gyümölcs	Rovarok/ algák/ apró vízi állatok	Magvak/ gabonafélék	Hús/ csont/ tápszer
Kecske				
Ékszerteknős				
Ló				
Házinyúl				
Hullámos papagáj				
Tengerimalac				
Házi tyúk				
Kutya				
Macska				
Szamár				
Házi lúd				
Aranyhal				

BRENYÓ MIHÁLY ORSZÁGOS PONTSZERZŐ MATEMATIKAVESENY

1. feladat

Milyen számok kerülnek a kérdőjel helyére, és mi a piramis szabálya?

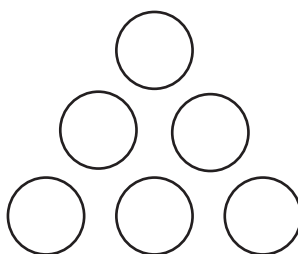

2. feladat

Van 6 db. korongom. Rajtuk egész számok:

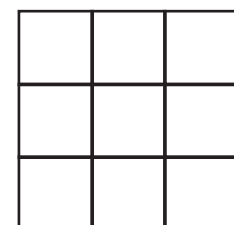

Helyezd el a korongokat háromszög alakban úgy, hogy az oldalain a három szám összege 8; 9; 10 legyen, illetve úgy is, hogy az összeg 7; 9; 11 legyen!

3. feladat

Hány négyzet látható az ábrán? Rajzolj!

BARANGOLÁS EURÓPÁBAN

Minden ember számára a legfontosabb és legértékesebb az anyanyelv. Erre emlékezünk **február 21-én, az anyanyelv nemzetközi napján**. Ezt a napot 20 évvel ezelőtt (2000-ben) ünnepelték meg először, az ENSZ kezdeményezésére. Ezzel akarták felhívni a figyelmet a Föld nyelvi sokszínűségére és gazdagságára, ugyanakkor a kevesebb ember által beszélt nyelvekre leselkedő veszélyre is.

1. Írjátok a vers megfelelő részébe a következő szavakat: anyánk, anyanyelvem, ének, hegedű, néked, szépen.

” _____,
te édes-keserű,
_____ zengő
arany _____,
_____ ajkán
drága _____:
köszönet
mindenért _____!”

Török Elemér

2. Az Európai Unió intézményeiben jelenleg (2013. július 1. óta) 24 hivatalos nyelv használható.

Nézzetek utána, melyek ezek a nyelvek:

---

3. Hozzánk hasonlóan más, európai országokban is élnek magyarok, és kisebbségi nyelvként használják magyar anyanyelvüket.

Írjátok le ezeknek az országoknak a nevét!

Legyünk büszkék magyar anyanyelvünkre!
Védjük, óvjuk, ápoljuk, használjuk sok szeretettel!

FÜRKÉSZ HELYESÍRÁSI ÉS NYELVHELYESSÉGI VERSENY

1. Hogyan kérdezheted meg Fürkész Petitől, ha ...

pl. Nem enged játszani. – Miért nem engedsz játszani?

Nem szeret bújócskázni.

Nem tud korcsolyázni.

Nem úszik veled.

Nem marad a mamájánál.

Nem fog táncolni.

---

2. Pótold a szavakban a hiányzó dt vagy tt betűket!

szala___ áso___ hala___ sie___ek vé___e hozo___

sze___e ve___e hor___a mon___a kül___e kapo___

3. Fejtsd meg a betűrejtvényt!

h+ ✂

Megfejtés: _____

MESÉK SZÁRNYÁN MESEVETÉLKEDŐ

Olvasd el a Napsugar honlapján **Benedek Elek A két bors ökröcske** című meséjét: www.napsugar.ro/napsugar_melleklet.php

1. Válaszolj számmal! Mi a beírt számok összege?

- Hány szál fát mert először feltenni a szekérre? _____
Hány nap alatt kellett felszántani a Herec-erdőt? _____
Hány nap alatt kellett betakarítani a takarmányt? _____
Hányféle ekéhezvalót adott a harmadik szomszéd? _____
Hány darabból állította össze a szegényember az ekét? _____
A. 13   B. 14   C. 15   D. 12

2. Magánhangzó-nyomozó. Pótoljátok a hiányzó magánhangzókat, és válasszátok ki, kiről szól ez a mondat.

_z   _gy_kn_k   f__   v_lt,   _   m_s_kn_k   l__ny_.

- A. szegény asszony   B. szegény emberek   C. gróf   D. herceg

3. Színezd Mosolykát zöldre, ha a mondat igaz, pirosra, ha hamis! Hány zöld Mosolyka van?

- ☺ A szegény emberek összeházasították gyermekeiket.
☺ A fiatalasszony böjtölni kezdett.
☺ A böjtölés meghozta a várt eredményt.
☺ A két ökröcske elvégzett minden munkát.
☺ A gróf és a bíró örökre a pokolban maradt.
A. 1   B. 2   C. 3   D. 4

Mit gondol...

a mókus? A legtréfásabb ötleteket közöljük.

A novemberi képünkhöz érkezett ötletekből:

Mit gondol a hal?

- Mindjárt elkapom. Micsoda lakoma!
  - Ó, elrepült a reggelim!
  - Milyen kicsi helikopter!
  - Ez a legnagyobb ugrásom, remélem, nem lesz bukásom.
  - Jaj, visszaesem, és a zsákmány is elrepül.
- Vagytok még? Te a fél fogamra se leszel elég.
– Hurrá, két év edzés után úgy repülök, mint a szitakötő!
– Készülök a magasugró olimpiára.
– Bekaplak, te gerinctelen, repülő hínár!
– Legalább egy kicsit kiszabadultam ebből a bűdös vízből.
– Csipike mondta, hogy a levegőben keressetek.
– Hé, szitakötő! Kihívlak repülőversenyre!
– Veszélyes mutatvány, csak haladók számára!

Hát a szitakötő?

- Bátorság, beugrom, és megtanulok úszni.
- Hová ugrál az a bohóchal alattam?
- Nehogy a szájában landoljak!
- Nem kapsz el, te ügyetlen magasugró!
- Ez a reggeli torna, hal komám?
- Szép volt, de repülőórákra kellene járnod.
- Ha fogyókúráznál, magasabbra ugnál.
- Mi loccsant ekkorát alattam?
- Pikkelyes szörny vagy cápa! Meneküljünk!

Jakab Barbara, Miklós Andrea, Szegedi Anita, Ivó; Szabó Szilárd, Szövérfi Réka, Seprőd; Balogh Zsófia, Jakab Tamás Örs, Marosvásárhely; a zabolai III. B; a bogdándi II–III. osztály; a marosvásárhelyi Dr. Bernády György Iskola III. C; a zilahi M. Eminescu Iskola III. D; a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola III. B osztálya